

POSTANOWIENIE

29 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Mariusz Łodko

na posiedzeniu niejawnym 29 lutego 2024 r. w Warszawie
w sprawie ze skargi P. G.
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku
Sądu Okręgowego w Rzeszowie
z 26 sierpnia 2021 r., V Ca 838/20,
wydanego w sprawie z powództwa P.G.
przeciwko P. spółce akcyjnej w W.
o zapłatę,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

P. G. wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie z 26 sierpnia 2021 r. Zaskarżając wyrok w całości oparł skargę na rażącym naruszeniu przepisów prawa materialnego: art. 361 § 1 i 2 w zw. z art. 363 § 1 k.c. oraz art. 822 § 1 w zw. z art. 363 § 1 k.c. Wniósł o stwierdzenie, że zaskarżony wyrok jest niezgodny ze wskazanymi przepisami prawa.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Artykuł 424⁵ § 1 k.p.c. określa wymogi konstrukcyjne skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku, które powinny być spełnione kumulatywnie. Brak któregośkolwiek z elementów konstrukcyjnych skargi jest brakiem istotnym, nieusuwalnym w postępowaniu naprawczym i powoduje jej odrzucenie *a limine* (zob. postanowienia SN: z 30 listopada 2005 r., IV CNP 4/05; z 18 stycznia 2006 r., III CNP 26/05, i z 2 marca 2006 r., IV CNP 8/06).

Obowiązkiem wnoszącego skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku jest uprawdopodobnienie wyrządzenia mu szkody przez jego wydanie (art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c.). Szkodą w rozumieniu przepisów o skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest konkretny uszczerbek majątkowy, ustalony zgodnie z art. 361 § 2 k.c. (zob. postanowienie SN z 23 czerwca 2015 r., V CNP 60/14). W poglądach orzeczniczych Sądu Najwyższego przyjmuje się, że uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody przez wydanie wyroku polega na złożeniu przez skarżącego oświadczenia, że szkoda wystąpiła oraz przeprowadzeniu przekonującego wyводу wskazującego na rodzaj szkody będącej konsekwencją wydania zaskarżonego wyroku, czas jej powstania oraz związek przyczynowy między poniesioną szkodą a wydaniem zaskarżonego orzeczenia oraz także przedstawienie dowodów służących uwiarygodnieniu tego wyводу (zob. postanowienia SN: z 31 stycznia 2006 r., IV CNP 38/05; z 8 grudnia 2016 r., V CNP 37/16; z 23 września 2005 r., III CNP 5/05, i z 16 marca 2018 r., V CNP 42/17).

Przedstawiona w uzasadnieniu skargi argumentacja nie spełnia wymogów uprawdopodobnienia szkody (art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c.), którą skarżący ograniczył do twierdzenia, że odpowiada ona kwocie dochodzonego roszczenia oraz poniesionym kosztom procesu.

Twierdzenie, że szkoda wyrządzona przez wydanie prawomocnego orzeczenia polega na pozbawieniu skarżącego kwoty odpowiadającej zgłoszonemu żądaniu jest oczywiście niewystarczające z punktu widzenia obowiązku sprostania wymaganiom decydującym o dopuszczalności skargi. Gdyby powołanie się na oddalenie powództwa miało być wystarczające dla spełnienia tego wymagania, wprowadzenie przez ustawodawcę obowiązku uprawdopodobnienia wyrządzenia

szkody traciłoby sens (zob. postanowienia SN: z 13 listopada 2007 r., III BP 7/07; z 23 października 2009 r., IV CNP 67/09; z 8 grudnia 2009 r., III CNP 53/09, i 30 listopada 2018 r., I CNP 43/17). Skoro między wydaniem zaskarżonego orzeczenia a powstaniem szkody musi zachodzić normalny, adekwatny związek przyczynowy, to szkoda spowodowana przez wydanie orzeczenia powinna zresztą powstać później niż w dacie wydania orzeczenia. Z tej przyczyny judykatura zgodnie przyjmuje, że nieuwzględnienie powództwa w żądanej wysokości, nie może być utożsamiane z wyrządzeniem szkody (zob. poglądy orzecznicze SN powołane w uzasadnieniu postanowienia SN z 28 listopada 2016 r., II CNP 24/16).

Wskazane w ramach uprawdopodobnienia szkody koszty procesu, którymi strona została obciążona, nawet wtedy, gdy zostały uiszczone, nie stanowią szkody uzasadniającej wniesienie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia (zob. postanowienia SN: z 25 maja 2007 r., III CNP 30/07; z 21 lutego 2013 r., III CNP 2/13; z 27 marca 2015 r., I CNP 43/14, i z 29 marca 2019 r., IV CNP 33/18).

Zwrócić uwagę należy również, że skarżący – formułując zarzuty skargi – nie powołał jurydycznych argumentów, że naruszenie przepisów powołanych w podstawach skargi, jeśli miało miejsce, skutkowało wydaniem orzeczenia, którego niezgodność z prawem miałaby charakter elementarny i oczywisty; skarżącego obciąża wykazanie kwalifikowanych błędów w ocenie stanu prawnego (zob. wyrok TK z 27 września 2012 r., SK 4/11, OTK-A 2012, Nr 8, poz. 97 oraz wyroki SN: z 31 marca 2006 r., IV CNP 25/05, OSNC 2007, Nr 1, poz. 17; z 4 stycznia 2007 r., V CNP 132/06, OSNC 2007, Nr 11, poz. 174, i z 13 stycznia 2017 r., III CNP 3/16).

W poglądach orzeczniczych Sądu Najwyższego wyjaśniono, iż szkoda jest kategorią dynamiczną. Od chwili jej powstania do momentu naprawienia, zmianie może ulec postać i wielkość doznanego uszczerbku. Zgodnie z zasadą kompensacji szkody, odszkodowanie nie może przerastać wielkości szkody, co – wobec jej dynamicznego charakteru – oznacza niemożność przekroczenia wielkości szkody istniejącej w chwili jej naprawienia. Ustalając tę wielkość w postępowaniu sądowym, w celu określenia adekwatnego do niej odszkodowania,

sąd powinien więc uwzględnić stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy (zob. wyrok SN z 3 lipca 2019 r., II CSK 308/18).

Przyjęcie przez Sądy *meriti*, że szkoda powoda – w związku ze sprzedażą naprawionego przez poszkodowanego pojazdu – obejmuje wyłącznie poniesione przez poszkodowanego koszty na jego naprawę, a nie hipotetyczne koszty wyliczone przez rzeczoznawcę celem przywrócenia stanu poprzedniego, nie oznacza, że zaskarżony wyrok jest oczywiście sprzeczny z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa, czy też jest efektem rażąco niewłaściwego ich zastosowania. Niezgodność taka mogłaby wystąpić, gdyby wyrokowano w sposób jednoznacznie łamiący zasady wykładni lub stosowania prawa, potwierdzone w utrwalonym i niekwestionowanym orzecznictwie, a nie na wyborze jednego z reprezentowanych kierunków lub przedstawieniu własnego, nowatorskiego, lecz spójnego i mieszczącego się w ramach poprawnie prowadzonego wnioskowania jurydycznego, sposobu rozumienia przepisów lub działania wywodzonych z tych przepisów norm (zob. postanowienie SN z 21 grudnia 2022 r., I CNP 56/22). W szczególności, że w nowszym orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono również, iż żądanie odszkodowania wyliczonego jako nieponiesione koszty przyszłej naprawy pojazdu jest wykluczone w razie zbycia pojazdu w stanie uszkodzonym lub jego uprzedniego naprawienia (zob. wyrok SN z 10 czerwca 2021 r., IV CNPP 1/21).

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji, na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c.

[SOP]

[ał]

